

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

viiij. An priuetur, qui mandat aliquem mutilari, vel ocidi in Ecclesia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

de presumptionib. reg. 3. *presumpt.* 33. n. 2. & *segg.* Sarpum de iure Asylorum, cap. 5. fol. 45. Danzam in Pugna Doctorum, tom. 1. tit. de immunit. cap. 2. n. 6. Fragosum in Regim. Reipubl. Christ. part. 1. lib. 4. disp. 11. §. 2. n. 274. Couar. 2. var. cap. 20. num. 15. vers. 26. Gig. de crimine lesa Maest. rubr. qualiter, & a quibus, q. 10. n. 7. & 9. & alios plures mox infra citandos, quos refert, & sequitur Cutellius de immunitate Eccles. lib. 1. q. 3. Guazzinus in defens. reor. defens. 1. ex defectu iuris d. 19. Decian. tract. crim. lib. 6. c. 28. n. 5. & Farinac. tract. de carcerib. q. 28. n. 56. & in append. de immunit. c. 16. n. 210. Quamvis ex his nonnulli loquantur de iure communi, non attempta Constitutione Gregorij XIV. & alij (inter quos Tusch. verb. Ecclesia, concl. 11. n. 4. in fin. Guttier. pract. qq. Civil. lib. 3. q. 1. n. 15. Barboza, Decianus, Cutellius, & Farinacius in lo is *supra cit.*) (descendendo ex parte in nostram sententiam, id limitent in homicidio, & mutilatione facta ex proposito prope Ecclesiam, vel Cameterium; secus si ex subdita rixa, & casu contigerit, quia in primo casu (inquiunt ipsi) delictum presumitur factum sub spe immunitatis, & sic immunitate est indignum, non item in secundo. In dubio autem, an sub spe immunitatis deliquerit, qui prope Ecclesiam, vel Cameterium delictum commisit, censent cum Farinac. in append. cit. c. 16. n. 214. nonnulli Doctores mox *supra citati*, quod sub spe immunitatis deliquisse presumatur, & sic quod illi incumbat onus probandi contrarium, quod si non probauerit, immunitate priuari debeat. Quamvis alij, vt Alciatus *presumpt.* 33. reg. 3. & Menoch. *presumpt.* 10. n. 22. lib. 9. id remittant arbitrio Iudicis, sed melius alij, vt Cutellius de immunit. Eccles. lib. 1. q. 3. n. 13. id dignoscant ex indiciis, quæ sic suadeant, v.g. frequens circa locum sacrum deambulatio, & immediate ad delictum, insidia & speculatores ibi positi, vel similia, &c.

7 Obiicies, qui sub spe immunitatis delinquit, vel delinquere presumitur, indignus est privilegio immunitatis, quando de consecrat. dist. 4. & c. illud, de clerico excomm. ministrante: ergo.

8 Respondetur, distinguo antecedens: indignus est privilegio immunitatis, si spectetur eius delictum, & persona, concedo; si spectetur loci sanctitas, nego: immunitas non conceditur ipsi propter ipsum, sed ipsi propter locum sanctum, qui est omni privilegio dignissimus.

9 Obiicies secundò, Ecclesia fieret spelunca latronum: ergo, &c.

Respondetur: nego sequelam antecedentis, quia delinquens non delinquit in Ecclesia; tum quia quando est in Ecclesia, corrigi, & puniri potest à Iudice Ecclesiæ.

10 Instabis, saltem Ecclesia daret improbis occasionem delinquendi, contra cap. est iniusta, 24. *quæst.* 4. ergo, &c.

Respondetur, nego etiam sequelam antecedentis, quia hæc non est occasio data, sed accepta, quando quidem non est Ecclesiæ imputandus abusus illuc confugientium, cum ipsa solum intendat favere miseris, eos à pœna liberando, non autem fouere eorum iniquitatem, quæ merè per accidens sequitur.

Obiicies tertio, Clemens VIII. apud Farinac. in loc. cit. declarauit, quod qui sub spe immunitatis delinquit, vel delinquere presumitur, immunitate non gaudet: ergo. Vide Danzam in loc. *supra cit.* & Barboza de iure Eccles. lib. 2. c. 3. n. 106.

Respondetur, quod de tali declaratione non confert authenticè. Adde, quod talis declaratio, seu resolutio Clementis VIII. in casu particulari non tollit legem vniuersalem, quia ex aliquibus causis, & circumstantiis particularibus mouentibus animum suum potuit, & voluit Pontifex, vt ibi annuit, in illo casu ita determinare, quod non militat in vniuersali. Vithom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars II.

de Genuens. in prax. cap. 94. in fin. Diana citat. resolut. 3. & Ciarlin. in Controvers. forens. c. 10. n. 93. & *segg.*

Instabis, saltem sic est consuetudo: ergo.

Respondetur, distinguo antecedens: si loquamur de consuetudine, quæ erat ante Concilium Tridentinum, & Constitutionem Pij IV. & Gregorij XIV. transeat; at hæc fuit iam per dictum Concilium, & dictam Constitutionem Pij IV. & Gregorij XIV. reuocata, & sic nunc nihil prodest. Si loquamur de consuetudine, quæ iterum post dictam Constitutionem Gregor. XIV. legitime introducta & præscripta fuerit, videant, qui id affirmant: nam si ita est, non audeo illam damnare, iuxta ea, quæ dicebantur dub. 6.

SECTIO VII.

An priuetur, qui existens extra Ecclesiam, sagitta occidit existentem in Ecclesia?

SUMMARIVM.

- 1 Existens extra Ecclesiam, si sagitta, vel scilopo occidit manentem in Ecclesia, priuatur immunitate.
- 2 Existens extra, si occidat hominem intus manentem, consummat actum in Ecclesia.
- 3 Qui extra Ecclesiam gladium euaginat, & inimicum insecutum intra Ecclesiam occidit, priuatur immunitate, secus si vulneratus extra Ecclesiam, intret in id, & moriatur.

Sequitur sextò, quod è contra immunitate priuetur, 1 qui existens extra Ecclesiam, sagitta, lapide, vel scilopo existentem in Ecclesia mutilat, vel occidit, quia talis reuera mutilat, vel occidit in Ecclesia: tum quia 2 consummat actum in Ecclesia, tum quia qui extra Ecclesiam gladium euaginat, & inimicum insecutum intra Ecclesiam occidit, immunitate priuatur: ergo sic, 3 &c. Quamvis non idem dicendum sit, si vulneret quis existentem extra Ecclesiam, & vulneratus intret Ecclesiam, & ibi moriatur, quia tunc non est is causa mortis in Ecclesia, esto sit causa mortis vulnerati: atque ita docent Nauar. c. 25. n. 71. Couar. 2. var. c. 20. n. 15. vers. 17. Decian. lib. 6. c. 28. Layman lib. 4. tract. 9. c. 3. n. 6. Farinac. de carcerib. q. 28. n. 61. & in append. de immunit. cap. 16. n. 224. Suar. lib. 3. cap. 11. n. 7. & 8. Ambrosin. de immunit. c. 5. n. 8. Bonac. disp. 3. q. 7. §. 4. n. 7. in fin. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. c. 5. §. 3. n. 47. Scottia-theor. 385. Riccius p. 5. collect. 1792. Portel. verb. Ecclesia immunitas, n. 15. Peregrin. de immunit. c. 13. n. 16. Megalius in 3. p. lib. 5. c. 2. q. 1. n. 13. Dian. p. 1. tract. 1. resolut. 9. Lezana verb. Immunitas, n. 11. & Bobadilla lib. 2. Polit. c. 14. n. 26. contra Henriq. lib. 4. c. 17. n. 4. in fin. Villagur. de extens. leg. cap. fin. n. 50. & *segg.* & alios.

SECTIO VIII.

An priuetur, qui mandat aliquem mutilari, vel occidi in Ecclesia?

SUMMARIVM.

- 1 Mandans aliquem mutilari, vel occidi in Ecclesia non priuatur immunitate, siue mandatum detur in Ecclesia, siue extra ipsam.
- 2 Nomine mutilantis, vel occidentis non venit mandans mutilari, vel occidi, nisi in lata, & extensa significatione, quæ in materia pœnali circa immunitatis priuationem facienda non est.

E 2 3 Censura

- 3 Censura lata contra facientes non extenditur ad mandantes.
- 4 Mandans in Ecclesia aliquem mutilari existentem extra, quia tunc videtur habere reuerentiam Ecclesie, gaudet immunitate.
- 5 Qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.
- 6 Actus tribuitur mandanti, & non exequenti.
- 7 Cuiuscunque negotij principium attenditur, & quisnam fuerit mali auctor.
- 8 Mandans videtur facere per se ipsum ex iuris interpretatione, & improprie, quod in penis locum non habet.
- 9 Qui per alium facit, per se ipsum facere videtur quoad culpam, non autem quoad penam.
- 10 Mandans, aliquem à loco sacro extrahi, contrahit excommunicationem, non autem immunitatis priuationem.
- 11 Mandans aliquem occidi, committit crimen homicidij moraliter, non autem physice.
- 12 Agentes, & consentientes pari pena puniuntur, si sic expressum sit.

Sequitur septimò, quod immunitate non priuetur qui mandat aliquem in Ecclesia mutilari, vel occidi, siue mandatum detur in Ecclesia, siue extra Ecclesiam, quia aliud est mutilari, vel occidi, aliud mutilare, vel occidere (quos duos casus excipit Constitut. Gregorij XIV.) cum sub mutilante, vel occidente non veniat mandans mutilari, vel occidi, nisi in lata, & extensa significatione, quæ in pœnalibus, & præcipue Ecclesiasticæ immunitati repugnantibus, facienda non est. Vnde censura lata contra aliquid facientes non extenditur ad mandantes, nisi exprimatur, atque ita ex probabiliori sententia DD. docent Megal. in 3. p. lib. 4. cap. 1. q. 1. n. 13. Palaut. tom. 2. tract. 11. disp. 2. mic. punct. 4. n. 17. & seqq. Bonac. disp. 3. q. 7. de immunit. §. 4. n. 9. Diana part. 1. tract. 1. resol. 10. Lezana verb. Immunitas, num. 11. & aliqui alij. Quamvis contrarium doceant Layman lib. 4. tract. 9. c. 3. n. 6. Duard. in Bullam Cœne, lib. 2. c. an. 15. q. 16. n. 23. Portell. verb. Ecclesia Immunitas, n. 15. Gambacurta lib. 5. c. 25. Ioan. de Hevia in Curia Philip. part. 3. §. 12. n. 23. Barbosa de iure Eccles. lib. 2. c. 3. n. 1. & 16. Sarpus de iure Asylorum, fol. 44. & alij (vt videre est apud Abb. in cap. inter alia, n. 12. de immunit. Eccles. Nauarr. cap. 25. n. 21. & Syluest. verb. Immunitas, q. 25.) Guttier. lib. 3. qq. Civil. q. 2. Suar. lib. 3. c. 11. n. 7. & 26. Peregrin. de immunit. c. 6. n. 36. Azor 2. part. lib. 9. cap. 9. q. 14. Farinac. in append. de immunit. cap. 16. n. 230. Marth. de iurisd. part. 2. cap. 51. n. 26. Decian. lib. 6. c. 28. n. 7. Cutellius de immunit. Eccles. lib. 1. q. 10. & Mar. Ital. lib. 5. c. 5. §. 3. n. 48. & seqq. quorum tamen aliqui nobis concedunt, quod immunitate non priuetur, si quis existens in Ecclesia mandet mutilari, vel occidi aliquem extra Ecclesiam, quia tunc (vt fatentur etiam ipsi) mandans videtur habere reuerentiam Ecclesiæ, ne scilicet homicidium, vel mutilatio committatur in Ecclesia: tum quia talis casus non est casus exceptus in Constitut. Gregor. XIV. vt supra dicebamus. Vide Decianum, Peregrinum, & Farinacium vbi supra, & præterea Ambrosinum de immunit. c. 5. n. 9. & Ioan. de Vilchis de immunit. Eccles. n. 6. Quamvis & hoc ipsum etiam negent Suarez, Guttierrez, Azor, Barbosa, Layman, & Sarpus cum aliquibus Doctoribus alijs supra citatis.

5 Obiicies, qui per alium facit, per se ipsum facere censetur, reg. 72. de regul. iuris, & probatur, quia actus tribuitur mandanti, & non exequenti, l. item, §. Decurio- nes, ff. quod cuiusque vn. nom. l. vnus ex familia, §. 1. ff. de legat. 2. l. omnia, C. de veter. iur. enucl. cap. super literis, cap. cum aliquibus, de rescript. & cap. vt fama tua, in fin. de sent. excomm. tum quia cuiusque negotij principium attenditur, & quisnam fuerit mali auctor, l. nam origo, ff. quod vi, aut clam. l. si procuratorem, ff. mandati. Neque

hæc videtur extensio legis pœnalis, sed interpretatio iuxta legis dispensationem.

Respondetur, qui per alium facit, per seipsum facere censetur, proprie, seu verè, & realiter nego, improprie, seu per iuris fictionem (quæ locum in pœnis non habet, nisi ab ipso iure fiat extensio, præsertim in casu nostro, in quo Pontifex loquens de homicidio, & mutilatione tollit facultatem interpretandi, & extendendi suam Constitutionem ad alios casus in dicta Constitutione non expressos) concedo, vel dicas cum Auila de cens. part. 1. cap. 5. disp. 3. dub. 2. & alijs, quod axioma illud intelligatur quoad culpam, non autem quoad penam, nisi exprimatur, vt dicebam, & patet in exemplo de censuris supra allato.

Instabis primò, mandans aliquem à loco sacro extrahi, contrahit excommunicationem huius Constitutionis: ergo mandans aliquem in loco sacro occidi, contrahet priuationem immunitatis eiusdem Constitutionis.

Respondetur, nego consequentiam, quia à diuersis, & disparatis non valet illatio, l. Papinianus excul. ff. de minor. Ratio autem disparitatis constabit ex dicendis dub. 35.

Instabis secundò, verè talis committit crimen homicidij, cap. mulieres, §. ille verò, de sent. excomm. cap. si quis, 23. q. 8. & c. perniciosè, 23. de panit. dist. 1. l. vtrum, ff. ad leg. Pomp. de parricid. l. non solum, §. si mandato meo, ff. de iniur. & l. non ideo minus, C. de accusat. & ibi communiter Doctores: ergo.

Respondetur, distingo antecedens: verè talis committit crimen homicidij mortaliter, concedo; physice, nego. At occidenti physice priuatio immunitatis imposita est, non autem occidenti moraliter, vt supra dicebamus ob rationes dictas, ob quas etiam dicendum est, quod axioma illud ex Paul. ad Roman. cap. 1. agentes, & consentientes pari pena puniuntur, intelligatur, si sic expressum fuerit.

SECTIO IX.

An priuetur, qui vi, vel fraude extrahit aliquem ex Ecclesia, & extractum illum occidit extra Ecclesiam?

SVMMARIVM.

- 1 Extrahens aliquem ab Ecclesia vi, dolo, fraude, eumque extractum mutilans, vel occidens, non priuatur immunitate.
- 2 Repetuntur rationes aliàs recensite, nam etiam hic procedunt.

Sequitur octauò, quod immunitate neque priuetur, qui vi, vel dolo, vel fraude aliquem ex Ecclesia extrahit, & extractum illum mutilat, vel occidit extra Ecclesiam, idque propter easdem rationes, quæ supra sèct. 5. afferrebantur, quamvis contrarium sentiant Azor 2. part. lib. 9. q. 9. c. 14. vers. 15. Item & Farinac. in append. de immunit. c. 16. n. 232.

Neque obstat, quod talis dederit causam mutilationis, vel occisionis in Ecclesia, quia adhuc non mutilat, vel occidit in Ecclesia, neque consummat actum in Ecclesia. Adde, quod neque dedit causam mutilationis, vel occisionis in Ecclesia necessariam (sicuti qui sagitta, vel sclopo mutilat, vel occidit ex Ecclesia), sed liberam, cum liberè postea occiderit extra Ecclesiam.